ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ САТМЫШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

2021 ел, 9 август №12

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Сатмыш авыл җирлегенең 2019-2029 елларга коммуналь инфраструктура комплекслы үстерү программасы

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Сатмыш авыл җирлегенең коммуналь инфраструктурасын план нигезендә үстерү максатларында Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Сатмыш авыл җирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Сатмыш авыл җирлегенең 2019 - 2029 елларга коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Апас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Сатмыш авыл җирлеге башлыгы
Башлыгы Р. Р.Сибгәтова

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Сатмыш авыл җирлеге Башкарма комитетының 2021 елның 9 августындагы 12 номерлы карары белән РАСЛАНГАН

Татарстан Республикасы
Апас муниципаль районы
Сатмыш авыл җирлегенең
2019-2029 елларга
коммуналь инфраструктура системаларын
комплекслы үстерү программасы

Сатмыш авылы
2021 ел

Эчтәлек

1	Программа паспорты	3
	Керү өлеше	5
2	Коммуналь инфраструктураның гамәлдәге торышына характеристика	5
2.1	Сатмыш авыл җирлегенең характеристикасы	5
2.2	Торак төзелеше	5
2.3	Социаль өлкә	6
2.4	Электр белән тәэмин итү	6
2.5	Газ белән тәэмин итү	6
2.6	Су белән тәэмин итү	6
2.7	Су бүлү	7
2.8	Җылылык белән тәэмин итү	7
2.9	Элемтә	7
2.10	Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру	7
2.11	Кулланучыларда исәпләү һәм энергияне сак тоту приборларын урнаштыруның торышын кыскача анализлау	8
3	Муниципаль берәмлекнең үсеш перспективалары һәм коммуналь ресурсларга ихтыяҗ фаразы	9
3.1	Су белән тәэмин итү	9
3.2	Су бүлү	10
3.3	Электр белән тәэмин итү	10
3.4	Газ белән тәэмин итү	10
3.5	Җылылык белән тәэмин итү	11
3.6	Территорияне санитар чистарту	11
4	Коммуналь инфраструктураны үстерүнең максатчан күрсәткечләре	12
4.1	Су белән тәэмин итү	13
4.2	Электр белән тәэмин итү	14
5	казанышны тәэмин итә торган инвестиция проектлары программасы максатчан күрсәткечләр	15
6	Инвестицияләр чыганаклары, тарифлар һәм программаларның халык өчен үтемлелеге	16
7	Программа белән идарә итү һәм гамәлгә ашыру барышын күзәтү	16

1. **Программа паспорты**

Программа исеме	Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Сатмыш авыл җирлегенең 2019-2029 елларга коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү һәм модернизацияләү программасы (алга таба-Программа)
Программаны эшләүнең норматив-хокукый базасы	«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; «Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон; «Муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын эшләү турында» Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 06 маендагы 204 номерлы боерыгы; Апас муниципаль районы Уставы.
Программаның заказ бирүчесе	Апас муниципаль районының Сатмыш авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны эшләүчеләр	Апас муниципаль районының Сатмыш авыл җирлеге башкарма комитеты; Районның коммуналь предприятиеләре.
Программаның җитәкчесе	Сатмыш авыл җирлеге башлыгы
Программаның төп максаты һәм бурычлары	Программаның төп максаты - коммуналь инфраструктура системаларын оптимальләштерү, халыкның уңайлы яшәү шартларын тәэмин итү, шул исәптән җылылык белән тәэмин итүнең коммуналь системаларын үстерү һәм модернизацияләү. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге төп бурычларны хәл итү тора: 1. коммуналь инфраструктура системасын төзү һәм модернизацияләү; 2. Күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту; 3. торак һәм сәнәгать төзелеше үсешен тәэмин итү; 4. Әйләнә-тирә мохитнең торышын яхшырту, җирлек үсешенең экологик иминлеге, гражданнарның яшәү өчен уңайлы шартлар тудыру; 5. җитештерүнең заманча энергияне сак тоту технологияләрен гамәлгә кертү; 6. коммуналь инфраструктура системаларының инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыру; 7. хезмәт күрсәтүчеләр һәм кулланучылар мәнфәгатьләренең баланслылыгын тәэмин итү; 8. Конкурентлык мөнәсәбәтләрен үстерү.
Программаны гамәлгә ашыру	2019 - 2029 еллар

Программаның төп юнәлешләре	- Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасын үстерү; - көнкүреш калдыкларын утильләштерү системасын үстерү; - электр белән тәэмин итү системасын үстерү; - Газ белән тәэмин итү системасын үстерү.
Төп чараларны үтәүчеләр	Апас муниципаль районының Сатмыш авыл җирлеге башкарма комитеты; "ПЖКХ ИК" ҖЧҖ
Контроль оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны Сатмыш авыл җирлеге башлыгы тикшереп тора, атап әйткәндә: - гомуми контроль; - программа чараларын гамәлгә ашыру срокларын тикшереп тору
Көтелә торган нәтиҗәләр	Җирлекнең коммуналь инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту, эксплуатация чыгымнарын киметү; кеше тормышына куркыныч янаучы авария очраклары барлыкка килү сәбәпләрен бетерү; әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын яхшырту. Су белән тәэмин итүне һәм суны чыгаруны үстерү: су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын арттыру; экологик куркынычсызлыкны арттыру; - эчәргә яраклы суның сыйфат параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; - су югалту дәрәҗәсенең 5% ка кадәр кимүе; - продукция берәмлегенә эксплуатация чыгымнарын кыскарту. Көнкүреш калдыкларын утильләштерү:җирлек территориясендә санитар торышны яхшырту; - экологик халәтне яхшырту; - көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерүне һәм эшкәртүне тәэмин итү. **Газ белән тәэмин итүне үстерү:** - кулланучыларны газ белән тәэмин итү. **Электр белән тәэмин итүне үстерү** электр белән тәэмин итү хезмәтләрен кулланучыларны тәэмин итү.
Чыганаклар һәм финанслау күләме	Финанслауның төп чыганаклары: Үз акчалары - 0,0 мең сум Татарстан Республикасы акчалары - 33740,00 мең сум җирле бюджет акчалары - 0,0 мең сум Башка чыганаклар 0,0 мең сум Барлыгы әлеге Программа буенча планлаштырылган - 33740,00 мең сум.

\

Керү өлеше

Апас муниципаль районы Сатмыш авыл җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы "Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында" 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон һәм РФ Региональ үсеш министрлыгының "Муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын эшләү буенча методик тәкъдимнәр" боерыгы нигезендә эшләнгән.

Программа кулланучыларны сыйфатлы һәм ышанычлы коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итү максатларында коммуналь инфраструктура үсешенең төп юнәлешләрен билгели. Документның нигезен коммуналь инфраструктураны үстерүнең төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Программада ресурслар белән тәэмин итү һәм аның төп юнәлешләрен гамәлгә ашыру механизмнары билгеләнгән. Әлеге Программа Сатмыш авыл җирлегенең тотрыклы үсешенә юнәлтелгән һәм Россия Федерациясе торак-коммуналь комплексын реформалаштыруның дәүләт сәясәтенә тулысынча туры килә

2. Коммуналь инфраструктураның гамәлдәге торышына характеристика.

2.1 Сатмыш авыл җирлегенең характеристикасы

Сатмыш авыл җирлеге Апас муниципаль районының төньяк-көнчыгыш өлешендә урнашкан. Аның мәйданы 6049,762 га тәшкил итә.

Сатмыш авыл җирлеге чиге ачыкланган «Апас муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 8-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (2014 елның 30 декабрендәге 151-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә).

Мәгълүматлар о Чик чиге тәкъдим .
Бердәм дәүләт реестрында күчемсез мөлкәт.

Җирлек территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнашкан:

- Сатмыш авылы (авыл җирлегенең административ үзәге);
- Кабык Күпер авылы;
- Җиде Кизләү
- Шыгай
- Яңгелде

2011 елның 1 гыйнварына даими халык саны 882 кеше тәшкил итә, шул исәптән:

- Сатмыш авылында: 288 кеше;
- Кабык Күпер 151 кеше;
- Җиде Кизләү
- : 70 кеше;
- Шыгай
- авылында: 259 кеше;
- Яңгелде
- авылында: 81 кеше.

Мәгълүмат җирле үзидарә органнары белешмәләре нигезендә күрсәтелгән.

2.2 Торак төзелеше

Җирлекнең торак төзелеше бер- ике катлы шәхси торак йортлар белән тәкъдим

ителгән, күпфатирлы торак йортлар юк.

2019 елның 1 гыйнварына торак фондының гомуми күләме 15,06 мең кв. м торак мәйданы тәшкил итә, шул исәптән:

– Сатламышев авылында: 7,7 мең кв. м торак мәйданы;
– Кабык Күпер авылында: 3,2 мең кв. м торак мәйданы;
– Җиде Кизләү авылында: 2,1 мең кв. м торак мәйданы;
– Шыгай авылында: 6,3 мең кв. м торак мәйданы;
– Яңгелде авылында: 2,2 мең кв. м торак мәйданы.

Мәгълүмат җирле үзидарә органнары белешмәләре нигезендә күрсәтелгән. Даими халыкның торак белән тәэмин ителеше күрсәткече-25,14 кв. м/кеше.

2.3 Социаль өлкә

Социаль өлкә объектлары шулай ук коммуналь хезмәтләрдән файдаланучылар булып тора.

2.3.1 Мәдәният объектлары.

мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, шулай ук мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия булган объектлар Сатмыш авыл җирлеге территориясендә юк.

2.4 Электр җиһазлары.

Торак пунктларны һәм җитештерү объектларын электр белән тәэмин итү 0,4 кВ көчәнешле һава электр линияләре белән гамәлгә ашырыла. Электр көчәнешен киметү һәм бүлү 6-10/0,4 кВ электр подстанцияләре белән тәэмин ителә.

Җиде Ключей авылыннан көнбатышка таба 110/6-10 кВ электр станциясе урнашкан. Биналарның һәм корылмаларның электр энергиясе белән тәэмин ителеше 100% тәшкил итә.

2.5. Газ белән тәэмин итү

Хәзерге хәле

Үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү авыл җирлегенең барлык торак пунктларында да күрсәтелә, торак һәм җәмәгать биналарының газ белән тәэмин ителеш дәрәҗәсе 100% тәшкил итә.

2.6. Су белән тәэмин итү

Су белән тәэмин итү авыл җирлеге территориясе җир асты чыганакларыннан - скважина су алу чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның тәэмин ителеш дәрәҗәсе:

-Сатмыш ав. 100%;

Кабык күпер. 100%;

-д. Җиде Кизләү: 0%;

Шыгай: 100%;

-Яңгелде 35%.

Шәхси скважиналар биналарны һәм корылмаларны су белән тәэмин итүнең альтернатив чара булып тора.

Җирлекне үзәкләштерелгән хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

– Сатмыш авылының төньяк өлешендә су җыю скважинасы (куәт турында белешмәләр юк);

– Сатмыш авылының төньяк-көнбатыш өлешендә су алу скважинасы (куәте:

тәүлегенә 25 куб. м);

– Кабык Күпер авылында су җыю скважинасы (куәте: тәүлеккә 25 куб. м);
– Шыгай авылында су алу скважинасы (куәте: тәүлеккә 25 куб. м);
– Яңгелде авылында су алу скважинасы (куәте: тәүлеккә 25 куб. м).

Әлеге объектларның урнашу урыны һәм характеристикасы Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы материаллары һәм җирле үзидарә органнары белешмәләре нигезендә күрсәтелгән.

Җир асты суларының сыйфаты тулаем алганда СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә. «Эчә торган су.Су белән тәэмин итү үзәкләштерелгән системаларының су сыйфатына гигиена таләпләре. сыйфат контроле».

Җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия юк.

31.13330.2012 кагыйдәләр пункты нигезендә.«Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. Авыл җирлеге халкы өчен хуҗалык ихтыяҗлары өчен норматив су куллануны елга 61,98 мең куб. м тәшкил итә.

2.7. Су бүлү

Җирлектә үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы юк. Ташландык суларны чистарту буенча индивидуаль станцияләр яки калдыкларның сыешлы тупланмалары ярдәмендә башкарыла.

2.8. Җылылык белән тәэмин итү

Җирлектә үзәкләштерелгән җылылык юк. Биналарны җылыту төрле ягулык төрләрендә эшләүче индивидуаль җылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

2.9. Элемтә

Телефон һәм кәрәзле элемтә, эфирлы һәм цифрлы тапшырулар, Интернетка керү мөмкинлеге бирелгән.

Җирлек территориясендә тәкъдим ителгән антенна-мачта корылмаларына һәм башка элемтә объектларына түбәндәгеләр керә: Сатламыш авылында кәрәзле элемтәнең ике база станциясе; Янгильдино авылында кәрәзле элемтәнең база станциясе.

2.10. Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру

Җирлектә каты коммуналь калдыкларны туплауның якынча норматив күләме елга 934 куб. м тәшкил итә, сыек коммуналь калдыкларны - елга 1698 куб. м. Каты һәм сыек коммуналь калдыкларның фактик күләме турында мәгълүматлар юк.

Каты коммуналь калдыкларны чыгару оешкан төстә шәһәр тибындагы Апас поселогы полигонына башкарыла. Сатламыш авыл җирлеге территориясендә каты коммуналь калдыкларны күмү урыны юк.

2.11 ТКХ хезмәтләре өчен түләү

Апас муниципаль районында бердәм исәп-хисап үзәге төзелгән. ЕРЦ кулланылган коммуналь хезмәтләр өчен түләүләрне, аз керемле һәм аеруча зәгыйфь катламнарга компенсацияләрне дә кертеп, исәпләп чыгара һәм әлеге коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүчеләр буенча кергән түләүләрне бүлә. Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләү халык тарафыннан түләү документы буенча башкарыла, анда гражданга бирелә торган социаль ярдәм суммаларын акчалата чагылышта ташламалар һәм субсидияләр рәвешендә чагылдыралар. Компенсация түләүләренең күләме, торак-коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең тулылыгын исәпкә алып, социаль яклау органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә. Районда субсидияләр билгеләгәндә барлыкка килә торган бәхәсле мәсьәләләрне хәл итү функциясен үти торган комиссия эшли, шул

исәптән ялгыз яшәүче пенсионерлар һәм халыкның башка категорияләре тарафыннан артык норматив мәйданнар өчен түләү тәртибен билгеләү. Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләгәндә гамәлдә булган түбәндәге стандартлар билгеләнде:

- гомуми гаилә керемендә торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә гражданнарның үз чыгымнарының максималь мөмкин булган өлешен (социаль нормалар буенча) 22% күләмендә;
- торак мәйданының 33 кв.м күләмендә федераль законнарда билгеләнгән социаль нормасы, 42 кв.м - ике кешелек гаилә, 18 кв.м - һәр гаиләдә өч һәм аннан да күбрәк кеше яши.

Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләгәндә, халыкны адреслы социаль яклауны гамәлгә ашыру өчен, районда халык белешмәләре банкы төзелде, торак-коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүчеләр, социаль яклау органнары һәм исәп-хисап үзәге арасында мәгълүмати алмашу оештырылды.

Программаның бурычларын хәл итүне торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә агымдагы финанслау кысаларында гамәлгә ашыру мөмкин түгел, ул шактый һәм озак вакытлы чыгымнар таләп итә, бу, бюджет средстволарының чикләнгән булуы һәм торак һәм коммуналь хезмәтләргә тарифлар үсешен тоткарлау шартларында, булган средстволардан һәм ресурслардан максималь нәтиҗәле файдалануны, махсус инструментлар куллануны һәм Программаны гамәлгә ашыру өчен финанслар җәлеп итү механизмнарын булдыруны таләп итә.

Торак-коммуналь хуҗалык икътисадның аерым өлкәсе булып тора, аны реформалау һәм үстерү нәтиҗәләре халыкның тормыш дәрәҗәсенә сизелерлек дәрәҗәдә йогынты ясый.

Коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы - коммуналь инфраструктура системаларын һәм объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул коммуналь хезмәтләрдән файдаланучыларга ышанычлы һәм тотрыклы хезмәт күрсәтүне тәэмин итүгә, киметүгә юнәлдерелгән.

инженерлык инфраструктурасы объектларының нормативтан тыш тузуы, ресурс-, энергияне сак тоту технологияләрен кертү, төзелә торган торак фондының инженерлык инфраструктурасын тәэмин итү, коммуналь комплекс оешмаларының нәтиҗәле һәм рациональ хуҗалык итүне стимуллаштыру чараларын эшләү һәм гамәлгә кертү юлы белән әлеге объектларны модернизацияләү.

Программаның төп бурычлары халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрүгә, гамәлдәге төзелеш урыннарында коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләүне аларның торышын яхшыртуның максатчан параметрларын тәэмин итү һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыру өчен тәэмин итү мөмкинлеге бирүгә: аварияләр санын һәм җиһазлар эшләүдә баш тартулар санын кыскартуга, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыруга, коммуналь инфраструктура системаларында югалтуларны киметүгә, мораль яктан искергән һәм физик яктан таушалган җиһазларны алыштыруга, гамәлдәге челтәрләргә яңа төзүчеләргә тоташу мөмкинлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән.

2.12 кулланучыларда исәпләү һәм энергия ресурсларын саклау приборларын урнаштыруның торышына кыскача анализ

Исәпләү приборларын урнаштыру югалтуларны булдырмый калырга һәм су белән тәэмин итү системаларында агынтыларны ачыкларга, шулай ук ресурсларны сак тоту өчен реаль мөмкинлекләр тәэмин итәргә мөмкинлек бирә.

Бюджет учреждениеләрендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру буенча техник һәм технологик чараларны гамәлгә ашыруга мөмкинлек:

- биналарны, төзелешләрне, корылмаларны җылылык белән яклауны капиталь

төзеклəндергəндə, биналарны, корылмаларны җылытканда;
- биналарда, төзелешлəрдə, корылмаларда электр энергиясен югалтуларны киметү өчен электр челтəрлəрен күчерү;
- лампаларны энергия саклаучыларга үзəклəштерелгəн алыштыру;
- LED диодына төрле билгелəрдə һəм күрсəткечлəрдə лампаларны үзəклəштерелгəн алыштыру («чыгу», «кермəү» тибындагы һ.б.);
- биналарда яктылык чыганакларының урнашуын рационализациялəү;
- электр белəн яктыртуны автомат рəвештə җайга салу
- бүлмəлəрнең яктыртылу сенсорларын куллану (һава шартларын һəм тəүлекнең вакытын исəпкə алу өчен);
- бина эчендə кешелəр булу датчикларын куллану исəбенə электр яктыртуын автомат рəвештə кертү һəм сүндерү (бигрəк тə ярдəмче, склад биналарында һ.б.

Салкын су белəн тəэмин итү приборлары куйганда, чыгымнарны экономиялəү, норматив уртача исəплəүдəн аермалы буларак, фактта кулланылган салкын суны исəпкə алу исəбенə 20% ка җитəчəк. Җылыту лампаларын энергияне саклаучы экономиялəргə алыштырганда электр энергиясенə чыгымнарның югары чиклəрендə 40%ы бəялəнə.

3. Муниципаль берəмлекнең үсеш перспективалары һəм коммуналь ресурсларга ихтыяҗ фаразы

Фаразлауга караганда, 2025 елга Сатламыш авыл җирлегендə даими яшəүче халыкның исəп-хисап саны 741 кеше тəшкил итəчəк, 2040 елга - 761 кеше.

2016-2021 елларга һəм 2030 елга кадəр план чорына Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе нигезендə, 2025 елга гомуми торак мəйданы белəн тəэмин ителешнең исəп-хисап күрсəткече 33,7 кв.м/кеше, 2030 елга - 33,9 кв.м/кеше тəшкил итəргə тиеш (база сценарие буенча). Генераль планның барлык төп проект карарлары исəп-хисап срогына 2040 елга кадəр планлаштырылганга күрə, бу датага торак белəн тəэмин ителешнең берничə зур исəп-хисап күрсəткече - 34,3 кв.м/кеше кабул ителде.

Генераль планда исəплəүлəр өчен бер индивидуаль йортның уртача мəйданы 100 кв.м, бер участокның мəйданы 0,10 га тəшкил итə.

Ирекле территориялəр булмау сəбəпле, торак пунктларның заманча чиклəре эчендə яңа торак төзелешен үстерү өчен мəйданчыкның генераль планы каралмаган. Сатламыш авыл җирлеге территориясендə яңа торак төзелеше искергəн торак йортларны җимерү, шулай ук булган участокларда йортлар төзү хисабына башкарылырга мөмкин, дип фаразлана.

Коммуналь хезмəтлəр

Сатламыш авыл җирлеге халкына күрсəтелə торган һəм Программа кысаларында карала торган коммуналь хезмəтлəргə түбəндəгелəр керə:

- электр белəн тəэмин итү;
- газ белəн тəэмин итү;
- каты көнкүреш калдыкларын утильлəштерү.

Сатмыш авыл җирлегенең торак фондын төзеклəндерү

Җирлек	Мəйданның чагыштырма авырлыгы (%) җиһазландырылган		
	Электр белəн	газ белəн	Үзəклəштерелгəн җылылык белəн

Сатмыш авыл җирлеге Шыгай авылы Кабык Күпер авылы Яңгелде авылы Җиде Кизләү авылы	100 100 100 100 100	100 100 100 100 100	0 0 0 0 0

3.1. Су белән тәэмин итү.

3.1.1 Су белән тәэмин итү чыганаклары

Сатмыш авыл җирлеге халкына күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту өчен биналарның һәм корылмаларның су белән тәэмин ителеш дәрәҗәсен барлык торак пунктларда 100 %ка кадәр җиткерү зарур, моның өчен Янгильдино авылында сүүткәргеч челтәрләр төзү таләп ителә. Җиде Ключей суммар озынлык, ул 1,34 км тәшкил итә.

Моннан тыш, җиде төп йортта үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын оештыру өчен су җыю корылмасын төзү зарур, аның урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Торак фонды күләме 3,46 мең кв. м торак һәм даими халык санының якынча артуы мөмкин булганга күрә, 121 кешегә торак фонды күләме елына 8,83 мең куб. м.

Мөмкин булган торак төзелеше өчен бүлеп бирелә торган территорияләрдә сүүткәргеч челтәрләрнең якынча суммар озынлыгы 0,86 км тәшкил итә.

хуҗалык ихтыяҗлары өчен уртача тәүлеклек (бер елда) су куллануның чагыштырма уртача күрсәткечләренең артуына бәйле рәвештә су белән тәэмин итүнең өстәмә чыганакларын урнаштыру гамәлдәге су белән тәэмин итү чыганакларының җитәрлек резерв куәтләренә бәйле рәвештә таләп ителми.

3.2 Су басу

Җирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда торак пунктлар территорияләрен, үсеш алганнан соң, үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән этаплап тәэмин итү мөмкинлеген күздә тотарга тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су бүлеп бирү системасын формалаштыру буенча планлаштыру чаралары территорияне планлаштыру документларын әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

3.3 Электр белән тәэмин итү

Торак фонды күләме 3,46 мең кв. м торак һәм даими халык санының якынча артуы ихтималы булганлыктан, 121 кешегә электр куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла, өстәмә исәпләү буенча, елына 114950 кВт тигез.

Торак төзелеше мөмкин булган территорияләрдә 0,4 кВ электр үткәргеч һава линияләренең якынча суммар озынлыгы 0,86 км тәшкил итә.

Электр белән тәэмин итүнең өстәмә чыганакларын урнаштыру, электр куллану күрсәткеченең артуына бәйле рәвештә, гамәлдәге электр белән тәэмин итү чыганакларының резерв егәрлекләре җитәрлек булу сәбәпле, таләп ителми.

3.4. Газ белән тәэмин итү

Торак фондының күләме 3,46 мең кв. м га арту һәм даими халык санының якынча артуы ихтималы булганлыктан, 121 кешегә газ куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла, аулак исәп буенча елына 26620 куб. м тигез.

Мөмкин булган торак төзелеше өчен бүлеп бирелә торган территорияләрдә газ

бүлү челтәрләренең якынча суммар озынлыгы 1,72 км тәшкил итә.

Газ белән тәэмин итүнең өстәмә чыганакларын урнаштыру, газ куллану күрсәткеченең артуына бәйле рәвештә, гамәлдәге газ белән тәэмин итү чыганакларының резерв куәтләренә бәйле рәвештә таләп ителми.

3.4.1. Апас муниципаль районының оештыру-техник чаралары

2020-2025, 2025-2030 елларда түбәндәге оештыру-техник чараларны башкару планлаштырыла:

1. Ресурслар саклый торган технологияләр кертү.
2. Газ челтәрләре белән идарә итүне диспетчерлаштыруны гамәлгә кертү һәм камилләштерү мониторингы системасын оештыру.
3. Кулланучы табигый газны исәпкә алу приборларын һәр җирдә гамәлгә кертү.

Газ челтәрләрен һәм табигый газны бүлү корылмаларын ремонтлау һәм профилактик эшләр башкару регламентларын үтәүне мониторинглау системасын камилләштерү.

3.5. Җылылык белән тәэмин итү

Җирлектә үзәкләштерелгән җылылык юк. Биналарны җылыту төрле ягулык төрләрендә эшләүче индивидуаль җылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

3.6. Территорияне санитар чистарту

ТКОның исәп-хисап таләпләре

Елына 1 кешегә калдыклар җыю нормалары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Каты коммуналь калдыклар җыелу нормативларын раслау турында» 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы карары нигезендә кабул ителә:

- каты коммуналь калдыклар - елына 10,27 т-шәхси торак йортлар, 0,205 т – күпфатирлы йортлар;
- зур габаритлы калдыклар-елына 10,079 т-шәхси торак йортлар, 0,071 т – күп фатирлы йортлар.

Махсус техника берәмлекләре саны (ә атап әйткәндә Транспорт һәм чүп җыючы) региональ оператор һәм территорияне санитар чистарту схемасы белән билгеләнә.

Коммуналь калдыкларның тәүлеклек туплануын, аларны чыгару чорын (тәүлек саен) һәм контейнерның сыйдырышлылыгын исәпкә алып, контейнерларның тиешле күләме санала (1,1 м3).

Атамасы	Контейнерлар, шт саны	
	Беренче чират	Исәпләү вакыты
Сатмыш авылы	3	3
Шыгай авылы	3	3
Кабык Күпер авылы	3	3
Яңгелде авылы	2	2
Җиде Кизләү авылы	2	2
Авыл җирлеге	**13**	**13**

Шулай итеп, Сатламыш авыл җирлеге территориясендә ТКО өчен контейнерлар саны исәп-хисап чорына 13 данә булырга тиеш, шул ук вакытта контейнерларның 50%ы сортларга аерырга тиешле ТКО калдыклары (икенчел чимал) өчен кулланырга тәкъдим

ителә. Куркыныч ГК (яктырту җайланмалары, терекөмешле батарея һәм аккумуляторлар булган электр лампалары (автомобильләреннән тыш), куллану үзлекләрен югалткан терекөмешле градусниклар) вандалга каршы башкаруда (кызгылт сары төстәге) аларны зарарлау һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмый торган махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт сары төстә) салынырга тиеш.

Проект тәкъдиме

Яңа җир кишәрлекләре бүлеп бирү, торак биналарны төзекләндерү дәрәҗәсен яхшырту, шулай ук халыкның санитар-гигиеник тормыш шартларын яхшырту һәм авыл җирлеге территориясенең экологик иминлеген яхшырту максатыннан түбәндәге чаралар күздә тотыла:

Беренче чиратта-исәп-хисап чорына

- авыл җирлеге территориясен планлы-даими санитар чистарту;
- каты көнкүреш калдыкларын аерым (дуаль) җыюны оештыру;
- каты өслекле махсус мәйданчыклар оештыру, су үткәрә торган контейнерлар урнаштыру өчен каты өслекле;
- каты өслекле һәм зур габаритлы калдыкларны җыю һәм саклау өчен калдыклар җимерелүгә комачаулаучы Киртәле махсус мәйданчыклар оештыру;
- ККК чүплекләрен ябу һәм рекультивацияләү;
- ачык типтагы тирес саклау территориясен рекультивацияләү;
- барлыкка килгән каты коммуналь калдыкларны чүп-чар төяү станциясе (Апас каты көнкүреш калдыклары полигоны) аша Күмү һәм утильләштерү Югары Ослан муниципаль районында гына (калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасы (утв). (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 26 сентябрендәге 683 номерлы карары).
- көнкүреш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампаларны кабул итү буенча кабул итү пункты оештырырга һәм аларны токсиклыкның югары класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгаруны оештырырга;
- пыяла җылыту, пыяла вату, макулатура, металл банкалар, металл ватыклары, пластик шешәләр, киҗе-мамык җилләр, автомобиль шиннары кабул итү буенча кабул итү пунктын оештырырга.

3.6.1 сыек калдыкларны бетерү

Сыек шакшылыклар септикада яки санитар-эпидемиологик хезмәтләр тарафыннан күрсәтелгән урыннарга ассенизация транспорты алып чыгып, тимер-бетон монолит янгыннарны җыярга тәкъдим ителә. Өстәлә торган суның сыек калдыкларга карата мөнәсәбәте 1:1 гә тигез.

4. Коммуналь инфраструктураны үстерүнең максатчан күрсәткечләре

Программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре планлаштырылган техник һәм финанс-икътисадый максатчан күрсәткечләр дәрәҗәсенә ирешү белән билгеләнә.

Коммуналь инфраструктура системалары буенча детальләштерелгән максатчан күрсәткечләр исемлеге муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын әзерләү буенча методик тәкъдимнәр нигезендә кабул ителде, раслаулар. Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 06 маендагы 204 номерлы боерыгы белән:

- халык өчен коммуналь хезмәтләрдән файдалану критерийлары;
- коммуналь ресурсларга ихтыяҗ күрсәткечләре һәм перспективалы йөкләнеш;
- яңа йөкләмәләр зурлыгы;

- тәэмин ителә торган ресурсның сыйфаты күрсәткечләре;
- кулланучыларның исәпкә алу приборларын колачлау дәрәҗәсе күрсәткечләре;
- ресурслар китерүнең ышанычлылык күрсәткечләре;
- ресурсларны җитештерү һәм транспортировкалауның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре;
- коммуналь ресурслардан файдалануның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре;
- әйләнә-тирә мохиткә йогынты күрсәткечләре.

Сатмыш авыл җирлегенең коммуналь инфраструктурасының ахыргы торышына таләпләр формалаштырганда Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2008 елның 14 апрелендәге 48 нче боерыгы белән расланган коммуналь комплекс оешмаларының җитештерү һәм инвестиция программаларын үтәүне мониторинглауны үткәрү методикасы нигезендә күрсәткечләр һәм индикаторлар кулланыла. Максатчан күрсәткечләр коммуналь хезмәтләрнең һәр төре буенча билгеләнә һәм вакыт-вакыт төзәтелә.

Коммуналь хезмәтләрне куллану буенча чагыштырма чыгымнар халыкның коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең матди чыганагы булган торакны тоту өчен җитәрлек дәрәҗәдә тотыла.

Кулланучыларны тормыш белән тәэмин итү системаларының эш сыйфатын бәяләү өчен файдаланалар.

Җитештерү куәтләрен файдалану дәрәҗәсе, исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителеш, системаларның баланслануын характерлый.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты күрсәтелгән хезмәтләрнең сыйфатының билгеләнгән таләпләр, эпидемиологик нормалар һәм кагыйдәләргә туры килүен характерлый.

Тормышны тәэмин итү системаларына хезмәт күрсәтүнең ышанычы коммуналь объектларның Сатмыш авыл җирлегенең тормышчанлыгын, тыштан теләсә нинди йогынты ясаган очракта, яшәү тирәлеге сыйфатын сизелерлек киметмичә генә тәэмин итү сәләтен характерлый, ягъни коммуналь системаларның аварияләрсез, зарарлануларсыз, эштә башка хокук бозуларсыз эшләү мөмкинлеген бәяләү.

Коммуналь инфраструктура объектлары эшенең ышанычы кире зурлык белән характерлана - баш тартуның интенсивлыгы (объектның масштабындагы аварияләр саны һәм зарарланулар берәмлегенә, мәсәлән, 1 км инженер челтәрләренә); алмашка мохтаҗ булган коммуналь челтәрләрнең тузуы; ел саен алмаштырыла торган челтәрләрнең өлешләре; югалтулар һәм исәпләнмәгән чыгымнар дәрәҗәсе белән.

Ресурс нәтиҗәлелеге ресурслардан файдалануның рациональлеген билгели, түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана: электр энергиясенең чагыштырма чыгымы, ягулыкның чагыштырма чыгымы.

Сатмыш авыл җирлеген су белән тәэмин итү системаларын үстерү чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- сыйфатлы суны чыганактан кулланучыга кадәр өзлексез бирүне тәэмин итү;
- су белән тәэмин итү системасы буенча халыкка коммуналь хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту;
- энергияне сак тотуны тәэмин итү;
- 2029 елга су югалту дәрәҗәсен һәм исәпкә алынмаган чыгымнарны киметү.
- төзелә торган объектларны билгеләнгән куәтнең гарантияләнгән күләмендә су белән тәэмин итү системасына тоташтыру мөмкинлеген тәэмин итү.

Су бүлеп бирү системаларын үстерү чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- яшәү тирәлегенә техноген йогынтыны киметү;

- су бүлеп бирү системасы буенча халыкка торак-коммуналь хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту.

Максатчан күрсәткечләрнең чагыштырма күрсәткечләре Программаның барлык чараларын планлаштырылган вакытта үтәүне исәпкә алып билгеләнде. Аларның иң мөһимнәренә түбәндәгеләр керә:

4.1 Су белән тәэмин итү:

- Хезмәт күрсәтүнең ышанычлылыгы - елына 1 км челтәрдәге аварияләр һәм зарарланулар саны: 2025 ел - 0,9 бер./км; 2030 ел - 0 бер./км;
- Су белән тәэмин итү системасының таушалуы: 2025 ел - 10%; 2029 ел - 10%.
- Су югалтулары дәрәҗәсе: 2025 ел - 5%; 2030 ел - 5%.
- Кулланучыларны исәпләү приборлары белән тәэмин итү: 2025 ел - 100%.

Техник структураны оптимальләштерү

- Яңа төзелешне һәм әлеге хезмәтләрнең ышанычлылыгы һәм нәтиҗәлелеге таләпләрен исәпкә алып, су белән тәэмин итүнең технологик чылбырының барлык стадияләрендә куәтләрнең җитәрлек резервларын тәэмин итәргә;
- Сыйфат, ышанычлылык һәм нәтиҗәлелек стандартлары таләпләреннән чыгып, су белән тәэмин итү системасын үстерү һәм модернизацияләү стратегиясен формалаштырырга;
- Кулланучыларны исәпләү приборлары белән җиһазлау процессына ярдәм итәргә.

Ресурслар нәтиҗәлелеге параметрлары

- Су югалтуны киметүне тәэмин итәргә;
- Чыганакларның даими прибор мониторингын оештырырга;
- Электр энергиясенә тотылган чыгымнарны 2 мәртәбә киметергә;
- Йорт хуҗалыгын теләгән һәркем исәпкә алу приборларын урнаштыру, аларны тикшерү һәм хезмәт күрсәтү мөмкинлеген тәэмин итәргә;
- Су саклаучы арматура җайланмасын оештырырга;
- Су саклау җайланмаларын урнаштыру өчен ташламалар системасын үз эченә алган уңайлы су белән тәэмин итү хезмәтләрен күрсәтү турында шартнамәләрне исәпкә алу приборларыннан, уңайлы су белән тәэмин итү буенча су алучы хуҗалыкларга тәкъдим итәргә;
- Тәүлегенә бер кешегә су куллануның уртача күләмен 15 %ка киметергә.

Ышанычлылык һәм хезмәт күрсәтү сыйфатының параметрлары

- абонентларны су белән тәэмин итү хезмәтләре белән өзлексез тәэмин итәргә;
- Суүткәргеч челтәрләрнең зарарлануын 3 тапкырга киметергә;
- Яңа абонентларны су белән тәэмин итү системасына 2 атнадан да артык тоташтыруны тәэмин итәргә;
- Гадәттән тыш хәлләрне формалаштыру турында иртә хәбәр итү системасын кисәтү ремонтына һәм гамәлгә кертүгә күчүне гамәлгә ашыру;
- Авария-торгызу эшләренә чыгымнарны киметү;
- Һичшиксез суның сыйфат параметрлары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча таләпләр буенча норматив таләпләрне үтәргә;
- Мониторинг нәтиҗәләренә карап, хезмәтләр өчен түләүгә төзәтмәләр кертергә.

Икътисадый нәтиҗәлелек параметрлары

- Хезмәт җитештерүчәнлеген үстерү исәбенә кимендә ике мәртәбә эш белән тәэмин ителгән бер кешегә су сатуны арттырырга;
- идарә системасына яңа таләпләргә туры килә торган хезмәткәрләрнең квалификация дәрәҗәсен тәэмин итәргә;

- Әлеге Программада билгеләнгән бурычларны хәл итү өчен җитәрлек күләмдә бюджеттан тыш озак срокલы инвестицияләрне җәлеп итүне тәэмин итәргә;
- Энергетика һәм эшчәнлекнең гомуми нәтиҗәлелеген күтәрү нәтиҗәсендә чыгымнарны киметү исәбенә су белән тәэмин итү системасын модернизацияләүгә капитал чыгымнарны киметергә;
- Су белән тәэмин итү хезмәтләре өчен түләүләрнең кимендә 95 % күләмендә җыелуын тәэмин итәргә.

4.2 Электр җиһазлары:

Техник структураны оптимальләштерү

- Электр йөкләнешен модельләштерү һәм идарә итү системасын эксплуатациягә кертергә;
- куәтләр резервларының һәм ихтыяҗның пространстволы балансының һәм куәтләрнең тәкъдимнәренең адекват булуын тәэмин итәргә;
- Электр белән тәэмин итү системасының технологик структурасын: бүлү пунктларының, трансформатор подстанцияләренең, киеренкелек дәрәҗәсе буенча челтәрләрнең санын һәм куәтләрен техниканың иң яңа казанышлары нигезендә оптимальләштерергә.

Энергетика нәтиҗәлелеге параметрлары

- Түбән көчәнешнең бүлү челтәрләрендә электр энергиясен техник һәм коммерцияле югалтуларны 8-10%ка кадәр киметүне тәэмин итәргә;
- Исәпкә алу приборлары паркын 0,5-1 төгәллеге классына алыштырырга.
- Физик һәм коммерциячел югалтулар бүленешен тормышка ашырырга;
- тәүлеклек зоналар буенча тарифлар куллануны киңәйтергә;
- Яңа мәгълүмати технологияләр куллану базасында реактив һәм актив югалтуларны оптимальләштерергә.

Ышанычлылык һәм хезмәт күрсәтү сыйфатының параметрлары

- Кулланучы куәтне аларның мул тормышы арткан саен йорт хуҗалыкларының электр-көнкүреш приборлары белән каплау өчен җитәрлек булган электр челтәрләренең үткәрү мөмкинлеген тәэмин итәргә;
- Халыкны электр энергиясе белән өзлексез тәэмин итүне гарантияли торган куәтләрне һәм электр элемтәләрен кирәкле резервлауны тәэмин итәргә;
- Елына 10 сәгатькә кадәр абонентны сүндерүнең максималь еллык дәвамлылыгын кыскартуны тәэмин итәргә;
- Бер сүндерүнең уртача дәвамлылыгын 3 сәгатькә кадәр кыскартуны тәэмин итәргә;
- таләп ителә торган норматив документлар белән электр энергиясе сыйфаты һәм электр җайланмаларын эксплуатацияләү параметрларын һичшиксез үтәүне тәэмин итәргә;
- Яңа төзүчеләрне 2 атнага кадәр тоташтыру срокларын кыскартырга.

Икътисадый нәтиҗәлелек параметрлары

- Хезмәт җитештерүчәнлеген (1 км челтәрдә эшләүчеләр санын) 1,5 тапкырга арттырырга;
- Әлеге Программада билгеләнгән бурычларны хәл итү өчен җитәрлек күләмдә бюджеттан тыш озак срокլы инвестицияләрне җәлеп итүне тәэмин итәргә;
- Эшчәнлекнең энергетика һәм гомумикътисадый нәтиҗәлелеген күтәрү нәтиҗәсендә чыгымнарны киметү исәбенә электр белән тәэмин итү системасын модернизацияләүгә капиталь чыгымнарны шактый дәрәҗәдә арттырырга;
- Электр белән тәэмин итү хезмәтләре өчен түләүләрнең кимендә 95 % күләмендә

җыелуын тәэмин итәргә.

5. максатчан күрсәткечләргә ирешүне тәэмин итә торган инвестиция проектлары программасы

Максатчан күрсәткечләргә ирешүне тәэмин итә торган инвестиция проектларының төп чаралары һәм алар буенча финанслау таблицада күрсәтелгән

Эшләрнең атамасы	**Суммар бәя, мең сум.**
Су белән тәэмин итү системасы проекты	250,0
Җир асты байлыкларының гидрогеологик тикшеренүләре	2500,0
Сатмыш авылы сүүткәргеч челтәрен алыштыру	5000,0
Яңгелде авылының сүүткәргеч челтәрен алыштыру	2250,0
Шыгай авылы сүүткәргеч челтәрен алыштыру	6250
Кабык күпер авылы сүүткәргеч челтәрен алыштыру	3250,
Сатмыш авылының 1 нче скважинасын реконструкцияләү	350,0
Яңгелде авылының 2 нче скважинасын реконструкцияләү	350,0
Шыгай авылының 3 нче скважинасын реконструкцияләү	350,0
Кабык Күпер авылының 4 нче Скважиналарын реконструкцияләү	350,0
Нәтиҗә:	20900,0

Атамасы	**Күләм е**	**Суммарлы бәя, мең сум.**
локаль чистарту корылмасын төзү Сатмыш авылы	50,0 м3/тәүлек	1200,0
локаль чистарту корылмасын төзү Яңгелде авылы	50,0 м3/тәүлек	1200,0
локаль чистарту корылмаларын төзү Шыгай авылы корылмалары	50,0 м3/тәүлек	1200,0
Кабык Күпер авылында локаль чистарту корылмасын төзү	50,0 м3/тәүлек	1200,0
Канализация челтәрен төзү	6,7 км	8040,0
Нәтиҗә:		**12840,0**

6. Инвестицияләр чыганаклары, тарифлар һәм программаларның халык өчен һәркем файдалана алырлык булуы

Программа чараларын финанс белән тәэмин итү, тиешле инвестиция программаларына һәм башка чыганакларга кертелгән муниципалитет территориясендә эшчәнлек алып баручы коммуналь комплекс предприятиеләре акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла. Коммуналь комплекс предприятиеләренең инвестиция чыганаклары булып амортизация, табыш, шулай ук заем акчалары тора.

Чараларны гамәлгә ашыруга коммуналь инфраструктура системаларын үстерү буенча республика һәм федераль программаларны финанслау кысаларында республика һәм федераль бюджетлар акчалары җәлеп ителергә мөмкин.

Программаны җирле бюджет акчалары исәбеннән финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм чираттагы финанс елына муниципалитет бюджеты проектын формалаштырганда һәм раслаганда билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерелергә тиеш.

7. Программа белән идарә итү һәм гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору

Программа җирлекнең башкарма комитеты, шулай ук Апас муниципаль районының коммуналь комплексы предприятиеләре (килешү буенча) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашырганда Программаның конкрет чараларын гамәлгә ашыруның гомуми идарәсен тәэмин итүче Программаның координаторлары билгеләнә. Программаның координаторлары программа чараларын гамәлгә ашыру гамәлләренең үз вакытында һәм нәтиҗәлелеге, шулай ук коммуналь инфраструктура системаларын үстерү нәтиҗәлелегенең расланган күрсәткечләренә ирешү өчен җаваплы.

Программаны гамәлгә ашыруның барышына гомуми контрольне җирлек башлыгы алып бара.

Программаны гамәлгә ашыруга чыгымнарны финанслау бюджет процессы, шулай ук коммуналь комплекс предприятиеләренең озак сроклы финанс-хуҗалык планнары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Программаның үтәлеше турында хисап Апас муниципаль районының рәсми сайтында җирлек бүлегендә бастырып чыгарылырга тиеш.